

RAZVOJNA POT EDUKATIVNE DEJAVNOSTI SLOVENSKE TELEVIZIJE

ZNAČILNOST SLOVENSKE TELEVIZIJE JE PRAV V TEM, DA JE ŽE OD PRVIH ZAČETKOV VKLJUČEVALA V PROGRAM TUDI EDUKATIVNE ODDAJE ZA OTROKE, MLADINO IN ODRASLE. PO OSNOVNI USMERITVI IN VSEBINI SO ZA RAZVOJ NAŠE EDUKATIVNE DEJAVNOSTI ZNAČILNA PREDVSEM NASLEDNJA ŠTIRI OBDOBJA:

- od 1958 do 1963 OBDOBJE PRAKTIČNIH NASVETOV
- od 1963 do 1965 OBDOBJE TEČAJEV TUJIH JEZIKOV IN POSAMIČNIH SVOBODNIH TEM
- od 1965 do 1975 OBDOBJE DRUŽBENO ANGAŽIRANEGA IN NAČRTNEGA IZOBRAŽEVANJA
- od 1975 do 1983 OBDOBJE KVANTITATIVNE STAGNACIJE IN PREUSMERITVE DRUŽBENIH ANGAŽIRANJ Z EDUKATIVNEGA NA INFORMATIVNO PODROČJE DEJAVNOSTI

V OBDOBJU PRAKTIČNIH NASVETOV SO BILE NAJBOLJ POPULARNE DRUŽINSKE ODDAJE S ŠTEVILNIMI NASVETI ZA DOM IN DRUŽINO, KUHARSKE ODDAJE MOJSTRA IVANA IVAČIČA, PLESNE VAJE MOJSTRA SIMONČIČA IN

ODDAJE PROMETNE VZGOJE "SREČNO VOŽNJO!" urednika ZVONETA ZORKA

V NASLEDNJEM OBDOBJU SMO PO ZGLEDU TUJIH TELEVIZIJ UVEDLI PRVE TELEVIZIJSKE ODDAJE ZA UČENJE ANGLEŠKEGA IN RUSKEGA JEZIKA.

TEČAJ ANGLEŠKEGA JEZIKA STA VODILA PROF. SLIVNIK IN PROF. PERTOTOVA PO METODI BRITANSKE BBC, KI NAM JE ODPOTOPILA ZA VSAKO ODDAJO TUDI POUČNE FILME. TEČAJ RUSKEGA JEZIKA PA JE IZVIRNO ZASNOVAL IN VODIL UNIV. PROF. JANEZ ZOR S SKUPINO ŠTUDENTOV. OBA TEČAJA STA BILA NA SPOREDU DVAKRAT TEDENSKO, A UČNO GRADIVO ZA OBA TEČAJA SMO SPRVA RAZPOŠILJALI NA CIKLOSTILU, KASNEJE PA GA JE REDNO OBJAVLJAL "NEDELJSKI DNEVNIK".

OBA TEČAJA STA ~~STALNO PROMETNO~~ ZASEDLA VSE PROGRAMSKE TERMINE IZOBRAŽEVALNIH ODDAJ RAZEN ENEGA, KI JE BIL NAMENJEN OBRAVNAVANJU RAZLIČNIH POUČNIH TEM V OBLIKI PREDAVANJ Z DIAPOZITIVI IN KRAJŠIMI FILMSKIMI INSERTI.

IZKUŠNJE IZ OBEH OBDABIJ SO BILE DOVOLJ BOGATE, DA SMO ŽE V LETU 1964 PRISTOPILO K NAČRTNEMU IN DRUŽBENO ANGAŽIRANEMU OBLIKOVANJU EDUKATIVNE DEJAVNOSTI SLOVENSKE TELEVIZIJE, KI SMO GA ZAČENŠI OD leta 1965 UVELJAVLJALI POLNIH 10 LET (do 1975). ~~████████████████████~~

ZNAČILNO ZA TO OBDOBJE JE:

- DA SMO SKLADNO Z INTENCIJAMI DRUŽBENEGA RAZVOJA OBLIKOVALI DOLGOROČNI SISTEM VZGOJE IN IZOBRAŽEVANJA ODRASLIH PREK TELEVIZIJE IN GA ZAČELI IZVAJATI;
- DA SMO SE OD OBIČAJNIH PREDAVATELJSKIH ODDAJ PREUSMERILI NA FILMSKO PRODUKCIJO VIZUALIZIRANIH VZGOJNOIZOBRAŽEVALNIH SERIJ IN TAKO ZAČELI GRADITI LASTEN FUNDUS REDNEGA TELEVIZIJSKEGA IZOBRAŽEVANJA
- DA SMO INTENZIVIRALI ČASOVNI OBSEG ODDAJ OD 30, NA 25, 20, 15, 10 IN CELO 5 MINUT;
- DA SMO IZBOLJŠALI KAKOVOST ODDAJ S TEM, DA REDAKTORJI NISO BILI VEČ AVTORJI ODDAJ, TEMVEČ LE NAČRTOVALCI IN RADIJSKI OBLIKOVALCI, MEDTEM KO SO AVTORSKE TEKSTE PRIPRAVLJALI IZKLJUČNO ZUNANJI STROKOVNJAKI;
- DA SMO BILI POBUDNIKI MEDSTUDIJSKE IZMENJAVE IN KOPRODUKCIJE VZGOJNOIZOBRAŽEVALNIH SERIJ;
- DA SMO SE AKTIVNO VKLJUČILI V MEDNARODNO IZMENJAVO FILMSKIH PRIŠPEVKOV S PODROČJA ZNANSTVENO RAZISKOVALNE DEJAVNOSTI;
- DA SMO NAPRAVILI PRVE POSKUSE MULTIMEDIJSKIH METOD IN MOŽNOSTI VKLJUČEVANJA TELEVIZIJE V DELO DELAVSKIH UNIVERZ

MIMO POPULARNIH ODDAJ KOT STA BILI "SPREHOD SKOZI ČAS" in "S KAMERO PO SVETU" IMAJO IZREDNO TRADICIJO TUDI ODDAJE S PODROČJA ZDRAVSTVA, SODOBNE MEDICINE IN MEDICINSKE ZNANOSTI. DOLGO TRADICIJO IMAJO ~~MMW~~ ODDAJE O ZNANSTVENIH DOSEŽKIH DOMA IN V SVETU, ODDAJE O VZGOJI STARŠEV IN OTROK TER ODDAJE S PODROČJA JEZIKOVNE KULTURE, HUMANE DEJAVNOSTI, OBRAMBNE IN SAMOUPRAVNE VZGOJE TER EKONOMIKE. IZREDNO ODMEVNE SO BILE TUDI AKTUALNE EDUKATIVNE SERIJE KOT N.PR.: DELAVSKI AMANDMAJI, DELAVSKA TV TRIBUNA IN EKONOMSKA ŠOLA NA MALIH ZASLONIH, OB KATERI JE MLADINSKA KNJIGA IZDALA TUDI PRIROČNIK "ABC EKONOMIKE", KI JE BIL NAVZGLIC NAKLADI 10.000 IZVODOV TAKOJ RAZPRODAN.

V TEM DESETELETNEM OBDOBJU JE UREDNIŠTVO IZOBRAŽEVALNIH ODDAJ POSNELO IN ADAPTIRALO PREK 2000 ODDAJ. VSE ELEKTRONSKE ODDAJE SO NAM ŽAL SPROTI BRISALI, MEDTEM KO FILMSKE ODDAJE PREDSTAVLJAJO DRAGOCEN DEL VZGOJNOIZOBRAŽEVALNEGA FUNDUSA, KI PA GLEDE NA MOŽNOSTI KI JIH DANES NUDIJO VIDEO KASETE, SPLOH NI IZKORIŠČEN, ZATO PREDSTAVLJA MRTEV KAPITAL IN POSTOPNO ODMIRANJE DEJAVNOSTI, KI SMO JO TAKO PERSPEKTIVNO NAČRTOVALI.

V letu 1964 je od 652 ur celotnega TV programa 81 ur oz. 12,4 %

odpadlo na izobraževalne oddaje, čeprav v poletnih mesecih teh sploh nismo emitirali. V zimski programski shemi se je njihov delež povzpел celo na 24,8 %

V letu 1969 je imela izobraževalna redakcija na programu kar 274 oddaj s skupno minutažo 5.713 minut, kar pa je glede na minutažo celotnega TV programa predstavljalo le 5 % delež. Ta je še naprej upadal in pristal nekje blizu 2 %. Je to prav? V svetu vendar prevladuje mnenje, da je televizija za vsako nacijo daleč predraga, če jo rabi le za obveščanje in razvedrilo.

(Sledi slikovno gradivo, če sploh obstaja in pa shema dolgoročnega programskega koncepta)

...SLOVENIJA IN TRILINA ...
...KOT ENA ...

...SLOVENIJA ...
...KOT ENA ...
...KOT ENA ...

...SLOVENIJA ...
...KOT ENA ...
...KOT ENA ...

...SLOVENIJA ...
...KOT ENA ...
...KOT ENA ...

...SLOVENIJA ...
...KOT ENA ...
...KOT ENA ...

...SLOVENIJA ...
...KOT ENA ...
...KOT ENA ...

RAZVOJ ŠOLSKE TELEVIZIJE V SLOVENIJI

IZKUŠNJE S POUČNIMI ODDAJAMI ZA ODRASLE SO VELIKO PRIPOMOGLE, DA JE TV STUDIO LJUBLJANA ŽE LETA 1961 NAPRAVIL PRVI EKSPERIMENT Z ODDAJAMI ŠOLSKE TELEVIZIJE.

OD LETA 1963 DO 1967 JE TV STUDIO LJUBLJANA CELO REDNO EMITIRAL LASTNE ODDAJE ŠOLSKE TELEVIZIJE. PROGRAM ŠOLSKIH ODDAJ JE PRIPRALJALA MLADINSKA REDAKCIJA V SODELOVANJU S PRISTOJNIMI REPUBLIŠKI ORGANI, KI SO TA PROGRAM TUDI FINANCIRALI. V VSAKEM ŠOLSKEM LETU JE BILO NA SPOREDU 33 ODDAJ IN PRAV TOLIKO REPRIZ. ODDAJE SO BIL ZA ~~ŠOLSKE~~ ^{UCENCE} ZANIMIVE IN KORISTNE, TODA IZKAZALO SE JE, DA JŠOLE LE REDKOKDAJ BAHKO SPREMLJAJO, KAJTI EMITIRANJA TEH ODDAJ PREK ODDAJNIŠKE MREŽE NI BILO MOGOČE USKLADITI Z RAZLIČNIMI ŠOLSKI MI URNIKI. DRUGIH ~~MOŽ~~ TEHNIČNIH MOŽNOSTI TEDAJ ŠE NI BILO, ZATO SMO EMITIRANJE ODDAJ ŠOLSKE TELEVIZIJE PREKINILI.

DO NOVIH POBUD ZA RAZVOJ DEJAVNOSTI ŠOLSKE TELEVIZIJE JE PRIŠLO ŠELE V LETU 1970, KO SO SE NA SVETOVNEM TRŽIŠČU POJAVILI PRVI PRIROČNI MAGNETOSKOPI, KI SO OMOGOČALI SAMOSTOJNO REPRODUKCIJO ODDAJ. NA PODLAGI SREDNJEROČNEGA NAČRTA ŠOLSKIH TELEVIZIJSKIH ODDAJ ZA OBDOBJE 1970 - 1975 JE ZAVOD SR SLOVENIJE ZA ŠOLSTVO 16. NOVEMBRA 1973 USTANOVIL LASTNO UREDNIŠTVO ŠOLSKE TELEVIZIJE IN TAKO SMO ~~V PRVIEM SODELOVANJU NAŠE PROGRAMSKE IN TEHNIČNE OBLASTI~~ LETA 1973 ZAČELI ZNOVA EMITIRATI ODDAJE ŠOLSKE TV. V šolskem letu 1973/74 je izšla tudi nova publikacija "TV V ŠOLI". ~~NAZLIC~~ DOBRI POBUDI S STRANI ZAVODA ZA ŠOLSTVO IN RTV LJUBLJANA, PA JE, ZARAD NEREDNEGA in PIČLEGA PRILIVA FINANČNIH SREDSTEV, ŽE ČEZ DOBRO LETO DNI UREDNIŠTVO ŠOLSKE TELEVIZIJE/PRENEHATI ^{MORALO} Z NAČRTNIM DELOM IN TUDI Z IZDAJANJEM OMENJENE PUBLIKACIJE.

DEJAVNOST ŠOLSKE TELEVIZIJE SMO USPELI ZNOVA OBUDITI ŠELE Z NOVI SREDNJEROČNIM NAČRTOM ZA OBDOBJE 1976 - 1980, KI JE MED DRUGIM DOLOČIL NAČRTNO UVAJANJE SISTEMOV INTERNE TELEVIZIJE V ŠOLAH OSNOVNEGA IN SREDNJEGA IZOBRAŽEVANJA TER GLAVNE NOSILCE TE DEJAVNOSTI - IZOBRAŽEVALNE SKUPNOSTI KOT FINANSERJE, ZAVOD SRS ZA ŠOLSTVO KOT NAČRTOVALCA PROGRAMOV IN RTV LJUBLJANA KOT REALIZATORJA PROGRAMOV ŠOLSKE TV.

TAKO JE BILA SLOVENIJA MED PRVIMI DEŽELAMI V EVROPI, KI SO PRISTOJILE K NAČRTNEMU UVAJANJU INTERNIH SISTEMOV ŠOLSKE TELEVIZIJE IN HKRATI PRVA DEŽELA, KI JE UVEDLA ~~SEKVENČNE~~ ENOTNE STANDARDE ~~IZVEDBE~~ KASNETNIH MAGNETOSKOPOV. KI SO BILI POLEG BARVNIH TELEVIZIJEV OSNOVA INTERNE TELEVIZIJE. ~~NA PRINCIPU OKUPIRANJE SREBRE.~~

ČEPRAV JE BILO ZBIRANJE FINANČNIH SREDSTEV PREPUŠČENO INICIATIVI ŠOLSKIH KOLEKTIVOV, IMAMO DANES V SLOVENIJI ŽE PREKO 200 ŠOL OPREMLJENIH Z INTERNIMI SISTEMI ŠOLSKE TELEVIZIJE.

MVZLIC TEMU JE ŠOLSKA TELEVIZIJA ŠELE NA POL POTI. PROBLEM JE V NADALJNJEM TEHNIČNEM OPREMLJANJU IN V RAZMAHU PRODUKCIJE IN RAZMNOŽEVANJA KASETNIH PROGRAMOV ŠOLSKE TV, ~~OMOGO~~ KAR BI USPEŠNO LAHKO REŠILI S POENOTENJEM UČNIH PROGRAMOV IN SKUPNO PRODUKCIJO V SFRJ ~~IZ~~ Z USTANAVLJANJEM CENTRALNIH IZPOSOJEVALNIC DIDAKTIČNIH PRIMOČKOV.

SLIKOVNO GRADIVO: (oskrbi naj ga Zavod SRS za šolstvo)

Fotografija ali skica
VCR-kasetnega magnetoskopa,
barvnega televizorja in
antenskega sistema

~~To je~~ Minimalni program
šolske interne televizije,
ki omogoča snemanje in samostojno reprodukcijo poljubnih oddaj, ki jih emitira javna TV mreža

Shema interne šolske televizije
na principu skupinske antenske
naprave ~~z priklopi~~ s TV kabinetom
in s priključki v vsaki učilnici

Fotografija TV kabineta za interno
distribucijo kasetnih programov

Fotografija prenosnega kasetnega
magnetoskopa in prenosne barvne
kamere sistema VHS za šole

Šole srednjega usmerjenega
izobraževanja tudi same pripravljajo (snemajo) specifične TV programe in si jih medsebojno izmenjujejo prek videokaset

ZEMLJEVID ŠOL V SLOVENIJI, KI
RAZPOLAGAJO Z INTERNO TELEVIZIJO

SKICA STRUKTURE ENOLETNEGA PROGRAMA
SLOVENSKE ŠOLSKE TV

RAZVOJ ŠOLSKE TELEVIZIJE V SLOVENIJI

IZKUŠNJE S POUČNIMI ODDAJAMI ZA ODRASLE SO VELIKO PRIPOMOGLE, DA JE TV STUDIO LJUBLJANA ŽE LETA 1961 NAPRAVIL PRVI EKSPERIMENT Z ODDAJAMI ŠOLSKE TELEVIZIJE.

OD LETA 1963 DO 1967 JE TV STUDIO LJUBLJANA CELO REDNO EMITIRAL LASTNE ODDAJE ŠOLSKE TELEVIZIJE. PROGRAM ŠOLSKIH ODDAJ JE PRIPRAVLJALA MLADINSKA REDAKCIJA V SODELOVANJU S PRISTOJNIMI REPUBLIŠKIMI ORGANI, KI SO TA PROGRAM TUDI FINANCIRALI. V VSAKEM ŠOLSKEM LETU JE BILO NA SPOREDU 33 ODDAJ IN PRAV TOLIKO REPRIZ. ODDAJE SO BILE ZA ~~UCENCE~~ ZANIMIVE IN KORISTNE, TODA IZKAZALO SE JE, DA JIH ŠOLE LE REDKOKDAJ BAHKO SPREMLJAJO, KAJTI EMITIRANJA TEH ODDAJ PREK ODDAJNIŠKE MREŽE NI BILO MOGOČE USKLADITI Z RAZLIČNIMI ŠOLSKIMI URNIKI. DRUGIH ~~TEHNIČNIH~~ ^{MORALO} MOŽNOSTI TEDAJ ŠE NI BILO, ZATO SMO EMITIRANJE ODDAJ ŠOLSKE TELEVIZIJE PREKINILI.

DO NOVIH POBUD ZA RAZVOJ DEJAVNOSTI ŠOLSKE TELEVIZIJE JE PRIŠLO ŠELE V LETU 1970, KO SO SE NA SVETOVNEM TRŽIŠČU POJAVILI PRVI PRIROČNI MAGNETOSKOPI, KI SO OMOGOČALI SAMOSTOJNO REPRODUKCIJO ODDAJ. NA PODLAGI SREDNJEROČNEGA NAČRTA ŠOLSKIH TELEVIZIJSKIH ODDAJ ZA OBDOBJE 1970 - 1975 JE ZAVOD SR SLOVENIJE ZA ŠOLSTVO 16. NOVEMBRA 1973 USTANOVIL LASTNO UREDNIŠTVO ŠOLSKE TELEVIZIJE IN TAKO SMO ~~V TEBEM SODELOVANJU NAŠE PROGRAMSKE IN TEHNIČNE BAZE~~ LETA 1973 ZAČELI ZNOVA EMITIRATI ODDAJE ŠOLSKE TV. V šolskem letu 1973/74 je izšla tudi nova publikacija "TV V ŠOLI". ~~NAZLIC~~ DOBRI POBUDI S STRANI ZAVODA ZA ŠOLSTVO IN RTV LJUBLJANA, PA JE, ZARADI NEREDNEGA in PIČLEGA PRILIVA FINANČNIH SREDSTEV, ŽE ČEZ DOBRO LETO DNI UREDNIŠTVO ŠOLSKE TELEVIZIJE/PRENEHATI Z NAČRTNIM DELOM IN TUDI Z IZDAJANJEM OMENJENE PUBLIKACIJE.

DEJAVNOST ŠOLSKE TELEVIZIJE SMO USPELI ZNOVA OBUDITI ŠELE Z NOVIM SREDNJEROČNIM NAČRTOM ZA OBDOBJE 1976 - 1980, KI JE MED DRUGIM DOLOČIL NAČRTNO UVAJANJE SISTEMOV INTERNE TELEVIZIJE V ŠOLAH OSNOVNEGA IN SREDNJEGA IZOBRAŽEVANJA TER GLAVNE NOSILCE TE DEJAVNOSTI - IZOBRAŽEVALNE SKUPNOSTI KOT FINANSERJE, ZAVOD SRS ZA ŠOLSTVO KOT NAČRTOVALCA PROGRAMOV IN RTV LJUBLJANA KOT REALIZATORJA PROGRAMOV ŠOLSKE TV.

TAKO JE BILA SLOVENIJA MED PRVIMI DEŽELAMI V EVROPI, KI SO PRISTOPILE K NAČRTNEMU UVAJANJU INTERNIH SISTEMOV ŠOLSKE TELEVIZIJE IN HKRATI PRVA DEŽELA, KI JE UVEDLA ~~SKUPNINSKE~~ ENOTNE STANDARDE ~~SKUPNINSKE~~ KASETNIH MAGNETOSKOPOV. ~~TI~~ SO BILI POLEG BARVNIH TELEVIZORJEV OSNOVA INTERNE TELEVIZIJE. ~~NA PRINCIPU SKUPNINSKE INTERNE.~~

ČEPRAV JE BILO ZBIRANJE FINANČNIH SREDSTEV PREPUŠČENO INICIATIVI ŠOLSKIH KOLEKTIVOV, IMAMO DANES V SLOVENIJI ŽE PREKO 200 ŠOL OPREMLJENIH Z INTERNIMI SISTEMI ŠOLSKE TELEVIZIJE.

NAVZLIC TEMU JE ŠOLSKA TELEVIZIJA ŠELE NA POL POTI. PROBLEM JE V NADALJNJEM TEHNIČNEM OPREMLJANJU IN V RAZMAHU PRODUKCIJE IN RAZMNOŽEVANJA KASETNIH PROGRAMOV ŠOLSKE TV, ~~ORNOŠ~~ KAR BI USPEŠNO LAHKO REŠILI S POENOTENJEM UČNIH PROGRAMOV IN SKUPNO PRODUKCIJO V SFRJ ~~OR~~ Z USTANAVLJANJEM CENTRALNIH IZPOSOJEVALNIC DIDAKTIČNIH PRIMOČKOV.

SLIKOVNO GRADIVO: (oskrbi naj ga Zavod SRS za šolstvo)

Fotografija ali skica
VCR kasetnega magnetoskopa,
barvnega televizorja in
antenskega sistema

~~To je~~ Minimalni program
šolske interne televizije,
ki omogoča snemanje in samo-
stojno reprodukcijo poljubnih
oddaj, ki jih emitira javna
TV mreža

Shema interne šolske televizije
na principu skupinske antenske
naprave ~~z priključki~~ s TV kabinetom
in s priključki v vsaki učilnici

Fotografija TV kabineta za interno
distribucijo kasetnih programov

Fotografija prenosnega kasetnega
magnetoskopa in prenosne barvne
kamere sistema VHS za šole

Šole srednjega usmerjenega
izobraževanja tudi same pri-
pravljajo (snemajo) specifične
TV programe in si jih medseboj-
no izmenjujej prek videokaset.

ZEMLJEVID ŠOL V SLOVENIJI, KI
RAZPOLAGAJO Z INTERNO TELEVIZIJO

SKICA STRUKTURE ENOLETNEGA PROGRAMA
SLOVENSKE ŠOLSKE TV